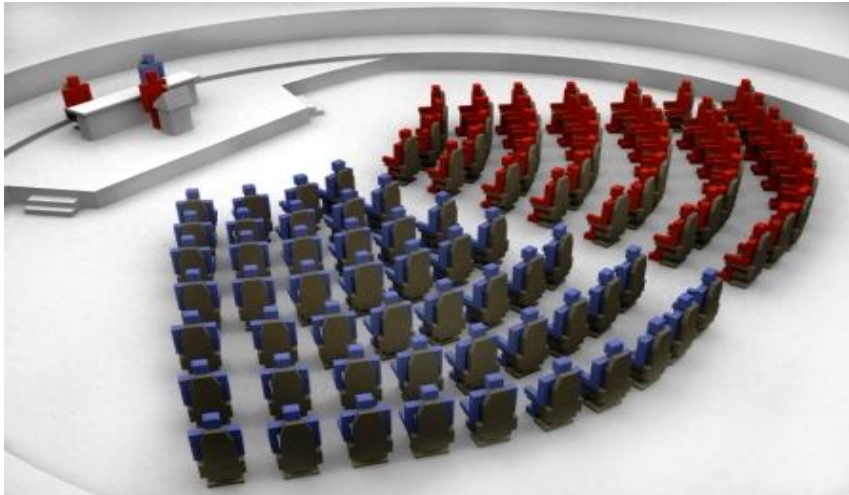

به نام خدا

برنامه جامع ارتقاء سلامت روان جامعه (۱۳۹۱-۱۳۹۵)

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
معاونت بهداشت
دفتر سلامت روانی، اجتماعی و اعتیاد

خلاصه ای از وضعیت سلامت روان کشور

- مطالعه وزارت بهداشت در سال ۱۳۹۰-۱۳۸۹ ابتلای ۶/۲۳٪ از افراد جامعه به انواعی از اختلالات روانی را نشان داده و بر اساس مطالعه ابتدای دهه ۱۳۸۰ اختلالات روانپزشکی از نظر بار بیماری ها پس از حوادث رتبه دوم را به خود اختصاص داده است. (در زنان رتبه اول)
- تا سال ۲۰۳۰ افسردگی به تنهایی بالاترین بار بیماری ها را در جهان به خود اختصاص خواهد داد (حتی بیشتر از بیماریهای قلبی، سکته، حوادث ترافیکی و ایدز).
- پژوهش های جدید از جمله مطالعه عدالت در سلامت شهر تهران در سال ۱۳۸۸ نشان می دهد شیوع اختلالات مشکوک روانی در شهروندان تهرانی به طور میانگین ۲/۳۴٪ است.
- به استناد روندهای جهانی و همچنین سرعت روند توسعه کشور در بخش های مختلف به ویژه بخش صنعتی، خبرگان حوزه سلامت معتقدند روند شیوع و بار بیماری های روانی در سطح جهان رو به افزایش است
- بر اساس آخرین مطالعه وزارت بهداشت حداقل ۱،۵۰۰،۰۰۰ از جمعیت کشور ابتلا به اعتیاد دارند.

برای ارتقای سلامت روان جامعه چه کنیم؟

توصیه های سازمان بهداشت جهانی:

Mental Health Policy
Document

تهیه سند سیاست سلامت روان

Mental Health Legislation

تصویب قانون سلامت روان

Mental Health
Strategic Plan

تهیه برنامه راهبردی سلامت روان

اسناد تدوین شده در دفتر سلامت روانی، اجتماعی و اعتیاد در سال ۱۳۹۰

- سند سیاست ارتقای سلامت روان جامعه (سند کشوری)
- برنامه راهبردی اداره پیشگیری، درمان و کاهش آسیب سوء مصرف مواد و الکل (برنامه وزارتی)
- سند سیاست ارتقای سلامت اجتماعی جامعه (سند کشوری، قابل طرح در شورای اجتماعی کشور یا شورای عالی سلامت و امنیت غذایی)

کلیه اسناد تهیه شده

منطبق با مواد قانونی برنامه پنجم توسعه کشور بوده و راهبردها و اهداف پیشنهادی در نقشه تحول نظام سلامت تلفیق شده است .

تهیه کنندگان برنامه ارتقاء سلامت روان جامعه

- با راهنمایی و تشویق جناب آقای دکتر مصداقی نیا معاون محترم بهداشتی
- تیم پروژه به سرپرستی آقای دکتر دماری و همکاری آقایان دکتر وثوق مقدم، دکتر سالاریان زاده و دکتر شادپور
- مدیران و کارشناسان دفتر سلامت روانی، اجتماعی و اعتیاد
- نمایندگان مراکز و دفاتر مختلف معاونت های بهداشت و درمان
- نمایندگان بقیه معاونت های وزارت متبوع
- کارشناسان سلامت روان دانشگاههای علوم پزشکی کشور
- نمایندگان دستگاههای ذینفع خارج از وزارت بهداشت
- نمایندگان انجمن های علمی مرتبط، منتخبین هیئت علمی دانشگاه ها، نمایندگان سازمان های بین المللی مرتبط

ویژگی های الگوی به کار گرفته شده برای طراحی اسناد

- مدل برنامه ریزی مبتنی بر عوامل اجتماعی موثر بر سلامت و مداخلات متنوع تر
- مشارکت وسیع ذینفعان درون و برون بخشی
- مبتنی بر اسناد بالادستی
- مشارکت تصمیم گیرندگان اصلی
- مبتنی بر مشارکت و توانمند سازی کارشناسان ستادی
- ادامه مراحل تدوین سند تا عملیاتی شدن آن

اهداف اصلی برنامه جامع ارتقاء سلامت روان

- دستیابی به یک نقشه راه مطمئن برای تغییر شاخص های اصلی سلامت روان
 - ایجاد حساسیت در ذینفعان نسبت به اقدام جمعی در زمینه سلامت روان
 - افزایش منابع مورد نیاز به ویژه منابع مالی سلامت روان
 - سازماندهی مداخلات کنونی و شناسایی شکاف ها (به ویژه تکمیل مداخلات سطح پیشگیری اول)
 - بازبینی در شیوه استقرار برنامه های سلامت روان در دانشگاه ها به ویژه انطباق با برنامه پزشکی خانواده و نظام ارجاع
-

روش تدوین برنامه و خروجی ها

بخش اول) شناخت : بررسی شاخص ها، تحلیل SWOT، تحلیل برنامه های فعلی، مرور اسناد بالادستی

بخش دوم) جهت گیری ها شامل: دورنما، اهداف راهبردی، مداخلات در سه سطح پیشگیری

بخش سوم) نظام استقرار و نهادینه سازی شامل:

ساختار استقرار ستادی و دانشگاهی

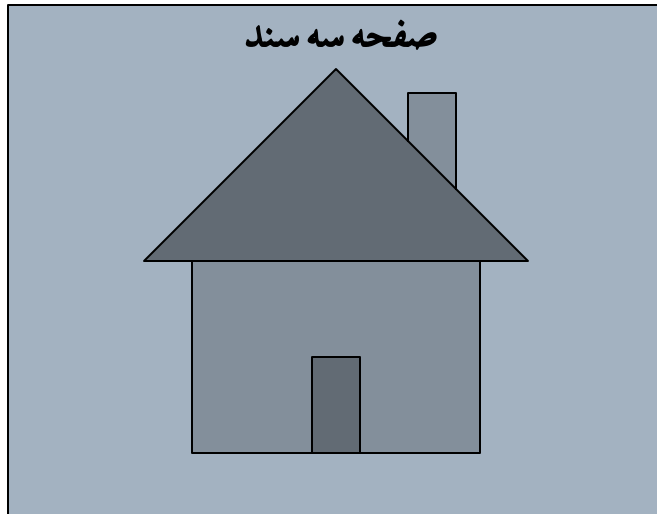
جدول تقسیم کار درون وزارتی

جدول تقسیم کار برون بخشی

راهبردهای نهادینه سازی

جدول گانت ۵ ساله

شیوه نامه استقرار در دانشگاه ها

ده موضوع کلیدی سلامت روان کشور براساس نتایج بخش شناخت سند

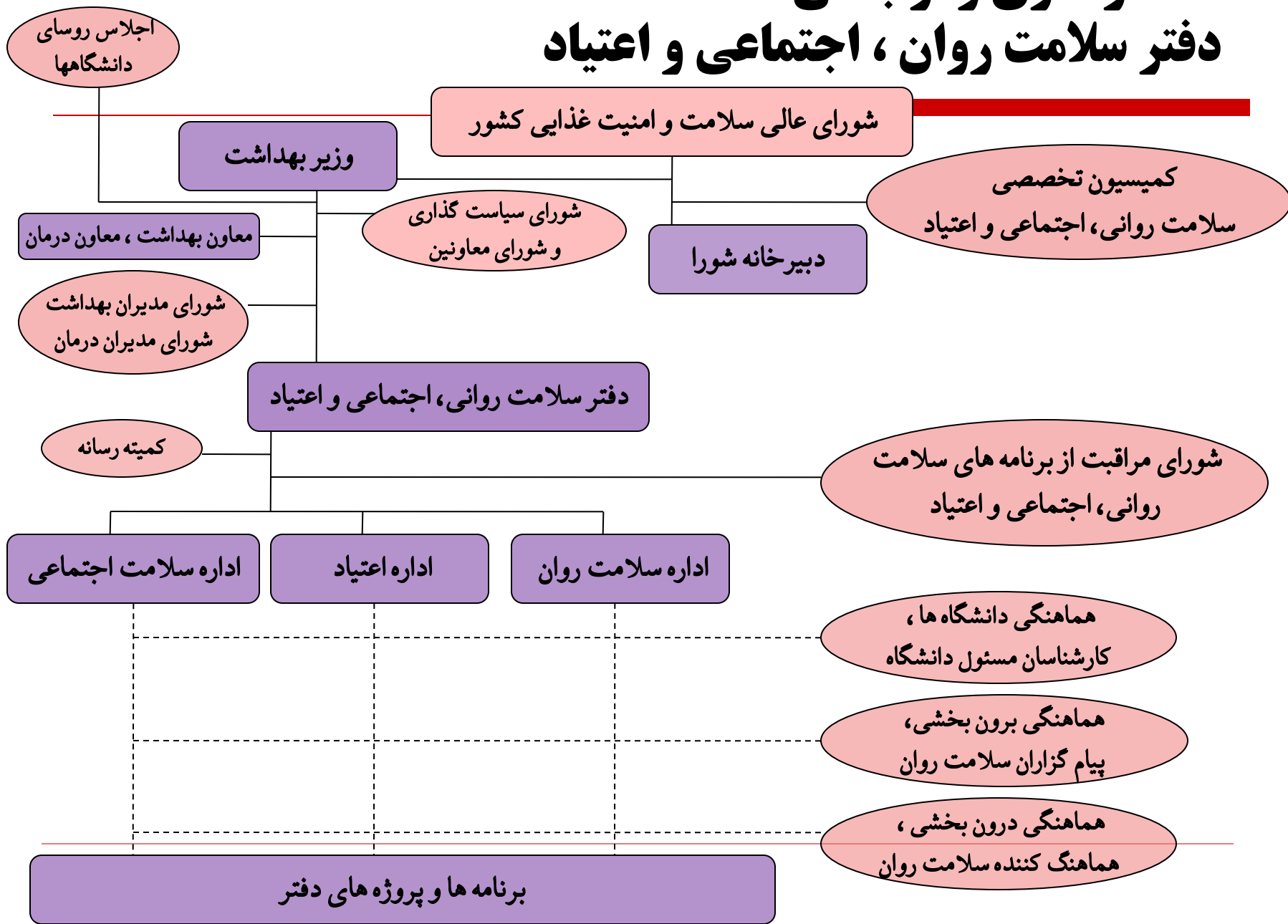
- نیاز به حساس نمودن سیاست گذاران و تصمیم گیرندگان ارشد کشور
- نیاز به ارتقاء سواد سلامت روان مردم
- نیاز به ارتقاء برنامه های سطح یک پیشگیری (به ویژه مولفه های اجتماعی سلامت)
- نیاز به ارتقاء هماهنگی درون بخشی
- نیاز به ارتقاء همکاری برون بخشی و مشخص نمودن تکالیف دستگاه ها
- نیاز به افزایش پوشش برنامه های سلامت روان (در بهترین شرایط فقط ۳۰٪ جمعیت - عمدتاً روستائیان - تحت پوشش قرار دارند)
- نیاز به ارتقاء کیفیت و تداوم مراقبت از بیماران مزمن
- نیاز به ارتقاء نظام مراقبت سلامت روان در شهرها
- نیاز به ارتقاء ساختار مدیریت سلامت روان کشور
- نیاز به افزایش اعتبارات برنامه های سلامت روان *
- * ۱۴٪ بار بیماری ها مربوط به اختلالات روانی است ولی فقط ۳٪ بودجه سلامت به برنامه های سلامت روان اختصاص دارد

سه راهبرد اساسی وزارت بهداشت در ۵ سال آینده

- بهبود وضعیت خدمات سلامت روان
- ارتقاء سواد بهداشت روان گروه‌های مختلف جامعه
- سرمایه‌گذاری برای کاهش عوامل خطر سلامت روان از طریق همکاری‌های بین‌بخشی

۴۰ مداخله در سه سطح پیشگیری اولیه، ثانویه و ثالثیه طراحی شده است
۱۴ مداخله در سطح یک پیشگیری است.

ساختار کاری و ارتباطی دفتر سلامت روان ، اجتماعی و اعتیاد

درخواست ها از شورای محترم سیاستگذاری و معاونین

درخواست اول: تصویب کلیات سند و ابلاغ تکالیف پیشنهادی به :

معاونت ها و حوزه های ستادی وزارت بهداشت (جدول صفحه ۲۳)

دانشگاه های علوم پزشکی کشور (جدول صفحه ۲۷)

درخواست دوم: تصویب تکالیف برون بخشی سلامت روان در شورای عالی سلامت و تشکیل

کمیسیون تخصصی سلامت روانی، اجتماعی و اعتیاد ذیل شورای عالی برای پیگیری عملیات

همکاری بین بخشی (جدول ۲۴)

درخواست سوم: افزایش منابع مالی حوزه سلامت روان متناسب با برنامه های عملیاتی سالانه و نهایی

کردن ساختار پیشنهادی

با تشکر و آرزوی سلامتی و خوشبختی

